

*Eva
en
Jeanne*

Eva en Jeanne

DITTE HOLM BRO

ROMAN, VERTAALD UIT HET DEENS DOOR LAMMIE POST-OOSTENBRINK

KRUMMHOLZ

BREDA / ANTWERPEN

Inhoud

SCÈNE 1	<i>Het huis van de vader</i>	II
SCÈNE 2	<i>Het rotsmeer</i>	15
SCÈNE 3	<i>De hof</i>	23
SCÈNE 4	<i>Sportschool</i>	27
SCÈNE 5	<i>De hof</i>	33
SCÈNE 6	<i>Het leger</i>	37
SCÈNE 7	<i>Eva maakt een datingprofiel aan</i>	4I
SCÈNE 8	<i>Het leger</i>	43
SCÈNE 9	<i>De hof</i>	47
SCÈNE 10	<i>Een vrouwelijk lot</i>	53
SCÈNE 11	<i>Het jongemeisjeshart</i>	59
SCÈNE 12	<i>Jeanne op de uni</i>	63
SCÈNE 13	<i>De hal</i>	65
SCÈNE 14	<i>Duel</i>	67
SCÈNE 15	<i>Eva daagt God uit</i>	7I
SCÈNE 16	<i>Jeanne in psychoanalyse</i>	75
SCÈNE 17	<i>Gods woede</i>	79
SCÈNE 18	<i>Het huis van de vader</i>	83
SCÈNE 19	<i>Quarantaine</i>	87
SCÈNE 20	<i>Tout près</i>	95
SCÈNE 21	<i>De hof</i>	99

SCÈNE 22	<i>Het huis van de vader</i>	103
SCÈNE 23	<i>De hof</i>	105
SCÈNE 24	<i>Intermezzo</i>	109
SCÈNE 25	<i>Weerzien</i>	III
SCÈNE 26	<i>De bioscoop</i>	115

(...)

Adam had onlangs de oerhandeling van het naamgeven uitgevoerd, hij had de eerste stap gezet naar het blootstellen van de wijdopen zinloze, richtingloze dementie van het concrete aan een serie clichés die niemand ooit zou weerleggen of zou willen weerleggen – ze zijn onze menselijke geschiedenis, onze filosofie, ons antwoord op chaos. Eva's instinct was om dit antwoord middendoor te bijten.

Nay rather – Anne Carson

Op de vraag of ze voorheen mannenkleding had afgeworpen, antwoordde ze dat ze liever stierf dan geketend te zijn; maar als ze haar toestonden de mis bij te wonen en haar uit haar ketenen bevrijdden, en als ze een gerieflijke gevangenis kreeg en een vrouw als gezelschap, zou ze zich gedragen en doen wat de Kerk van haar verlangde.

[...]

Op de vraag of haar stemmen erover hadden gesproken, antwoordde ze: 'Dat heeft niets met uw proces van doen; ik verlaat me op God. Als alles u aanging, zou ik u alles vertellen.'

Uit: *Jeanne d'Arc: Het proces* - Daniel Hobbins
(vert. Gabriëlle Dekker & Leen Van Den Broucke)

Het huis van de vader

SCÈNE 1

Jeanne bekeek zichzelf in de spiegel bij het licht van de kaarsvlammen. De kamer had een laag, licht gewelfd plafond met geciseleerde bladeren langs de muren. Het huis was al generaties in haar familie, Jeannes stamhuis van hardwerkende boeren. Maar in de spiegel droeg ze het gezicht van een krijger. Ze was de enige dochter. Lange hals en brede schouders. Donker en opvallend. Maar Jeanne had altijd andere dingen aan haar hoofd dan haar familie. Of Jeanne weigerde.

Ik word niet opgewonden van vrouwen die zich onderwerpen en mannen die domineren. Haar stem kreeg iets prekerigs tussen de gepleisterde muren. Eva stond aan de andere kant van de donkere kamer te wippen op haar voeten. Ze vond het wel hot, dat het een oude en effectieve fantasie was. *Opgewonden raken van dominantie is niet hetzelfde als dominantie in de werkelijkheid toe te staan.*

Nee natuurlijk, niet. Jeanne sprak met haar gepantserde stem. Ze leunde naar haar gezicht in de spiegel, de vlam flakkerde. *Het is een lange dag geweest, zullen we gaan slapen?* Ze blies de kaars uit. Beantwoordde haar eigen vraag met het punt van de duisternis.

Hun ogen wenden langzaam aan het avondlicht dat vanaf het erf door de op het westen gerichte ramen naar binnen dwarrelde. Eva liep door de kamer, met stappen die de duisternis opmaten. Ze zag Jeannes gestalte voor de spiegel staan als een stenen pilaar. Schoon en stoïcijns. Buiten werden ontelbare oorlogen uitgevochten en de duisternis zou de duisternis alleen maar versterken, toch voelde Eva het geluk fladderen in haar buik toen ze achter Jeanne ging staan en haar tegen zich aantrok. Jeannes billen waren zacht als warm kaarsvet tegen Eva's heupen.

Zo bleven ze een halve eeuw staan. Toen trok Jeanne zich terug naar haar gemakken, dat wil zeggen dat ze eerst naar de keuken ging en lang in de koelkast tuurde alsof ze een staarwedstrijd deed met de toekomst. In het koude licht kreeg haar huid een metaalachtige glans. Haar rug, in het halfduister van de keuken, was grijs, als het ware bedekt met as.

Eva had de keukenbank toegewezen gekregen. Het was niet voor het eerst dat ze bij Jeanne bleef slapen op de bank in de keuken van Jeannes vader waar hij zich altijd ophield en klaarstond met eggs benedict en volrijpe pruimen als ze ontwaakten. En het was niet voor het eerst dat Eva onder de indruk was van een vriendin, maar het was altijd onschuldig. Eva had tot nu toe geluk gehad dat ze haar begeerte van zich af kon rennen in de hof. Een paar rondjes om de vijver en ze was die weer kwijt. Maar nu lag ze dus op de slaapbank te dromen van het paradijs tussen Jeannes dijen. Eva, die gewoonlijk alleen geïnteresseerd was in de natuur en badminton, had een nieuwe vraag gevonden waar haar gedachten omheen

cirkelden. Ze wilde weten hoe het smaakte tussen de benen van een vrouw. Ervan uitgaand dat Jeanne een vrouw was.

De kat zat bij de achterdeur te miauwen en Eva stond op om de deur open te doen. Zonder ook maar een greintje dankbaarheid te tonen verdween hij, gestreept en vlug, de zomernacht in. Alsof ze een duiveltje naar buiten liet.

De volgende ochtend ontwaakte Jeanne omdat haar vader haar vanuit de tuin riep, hij wees naar de vlinders die om de lavendelstruik fladderden. *Heb je me daar wakker voor gemaakt? Ik lag net zo lekker te dromen. Welke droom is nu beter dan een zwerm vlinders?* Jeannes haar was een grote warboel en haar pyjama was kreukelig van de lichamelijke nacht. *Kan ik de auto lenen? Waarvoor? Ik wil Eva de rotsen laten zien.*

Toen hij naar Jeanne keek, kon haar vader zich nog goed zijn eigen jeugd voor de geest halen, hij kon zich ook nog goed het gevoel van begeerte herinneren wanneer hij Eva's blik op zijn dochter zag. Hij zuchtte theatraal, stak zijn hand in zijn broekzak om de sleutelbos eruit te vissen. Jeanne rilde triomfantelijk. En even vormden de autosleutels een metaalachtige vlinder die door de lucht fladderde en pardoes in haar hand landde.

Eva rekte zich uit op de keukenbank toen Jeanne de keuken binnenstormde. Ze kwam slaapdronken overeind, nog steeds halverwege bezig met het zijn van een stel planeten. *Wat!* zei ze hardop en tamelijk vijandig, ze stond op dat moment meer in contact met haar liefde

voor het universum dan met die voor Jeanne. Jeanne pakte een rugzak in. *Rise and shine*, zei ze en ze trok Eva van de bank. *Wat gaan we doen? Dat is een verrassing.*

Eva voelde zich een kolossale vrucht toen ze op de passagiersstoel in de auto van Jeannes vader ging zitten, de zachte fluwelen stof van de zitting tegen haar blote benen in de korte broek, please, laat iemand een hap nemen!

Het rotsmeer

SCÈNE 2

Jeanne nam de krappe haarspeldbochten correct en zakelijk. Eva kreeg last van haar gebruikelijke doodsangst, maar eigenlijk nog erger en wat is de relatie tussen doodsangst en verliefdheid? Ze zocht naar een radiozender zonder storing om zichzelf af te leiden. Verliefdheid maakt het leven levendiger, en je beseft hoeveel je te verliezen hebt. Zat het zo in elkaar? Was het zo banaal? De radio schetterde woordloos, wat Jeff Buckley waar ze snel langs draaide (voorzichtig met het voeren van het melancholische met het melancholische), een beetje Billie Eilish, ze had geen zin in Billie Eilish, eerder Whitney Houston of *Titanic*, maakte niet uit als het maar op het punt stond kopje-onder te gaan. Eva sprak zichzelf streng toe; als ik moet sterven, zal dat niet samen met Jeanne zijn! Niet alleen omdat het een romantisch cliché zou zijn, maar het voelde ook merkwaardig... ahistorisch. Eva liet de radio voor wat die was en leunde achterover in haar stoel.

Jeanne ging haar voor de heuvel op. De zon scheen op haar harnas, het gebogen metaal op haar schouders dat eindigde bij haar onderrug, een abrupte overgang tussen haar korte broek en het metaal. Er zat een rode

knop op de achterkant van Jeannes benen waar Eva haar blik niet van kon afhouden. Ze zag niets van het lichtgevende mos, had geen aandacht voor de schoonheid van de natuur. Haar dijen plakten bij elke stap even tegen elkaar, er prikte iets net onder haar ene rib, een bekend gevoel dat ze niet kon thuisbrengen overspoelde haar. Lust? Schaamte? Die twee schuurden tegen elkaar als haar dijen. Lust, schaamte, lust, schaamte begon het ritmisch te marcheren in Eva's hoofd.

Ga het nog? Jeanne glimlachte kort, bijna kuis, over haar schouder. Ze straalde een doorgewinterde maagdelijkheid uit die Eva deed duizelen. *Het gaat!* Ze trok haar croptop recht, probeerde zich op het mos te concentreren, op de weelderig groene rotsenkrans om hen heen, op de natuur die ze zo zeer waardeerde. Ze aaide met een hand over de rotswand, iets van de kleurschakering in de steensoort deed haar denken aan haar vriendje. Hem was ze juist vergeten, het bracht een lome schok teweeg dat ze opeens aan hem dacht, haar lichaam kon er niet echt opgewonden van raken, het had het te druk met andere dingen. Adams gezicht, het had soms dat bonte van graniet, was dat het? Of kwam het eerder door het klassieke gezegde dat hij uit graniet gehouwen was, het gezicht dat hij trok als ze ruzie hadden? Adam vond dat ze de dingen door elkaar haalde, dat zei hij vaak als ze discussieerden. Adam hield ervan dat de dingen in verschillende gebieden en categorieën geplaatst konden worden die elkaar niet overlaptten. Nee, nee, nee, zei hij dan met een geheven wijsvinger, dat is iets anders! Ze benijdde en haatte Adams vermogen het verdriet van de wereld van zijn eigen te scheiden. Hij hield er ook

van om over schuld te praten, Eva verfoeide hem daar een beetje om, het was gewoon stom vond ze; ergens schuld neerleggen is doen alsof er een begin bestaat. Eva snoof.

Alles in orde? Jeanne was blijven staan om mos te inspecteren. *Ja hoor,* zei Eva en ze hees het net met appels beter op haar schouder. Het pad was geslonken tot een nauwe passage, om hen heen schoot de rotswand dicht en schaduwwijk omhoog. Eva sloot haar ogen, leunde tegen het koude graniet, ze moest zich even herpakken. Jeanne glipte vlak langs haar door een smalle spleet in de rots.

De geur van Jeanne, metaal en verbrande lavendel. Eva drukte haar bidon tegen haar hals, ze voelde haar hartslag tegen de plastic fles. Heel mijn hotte hart, dacht ze, heeft me geleid naar precies deze plek. Haar gedachten dwaalden kort af naar Adam in de hof, waar ze het geluk hadden te mogen wonen. Ze hield van hem en hield niet van hem. Ze vond het fijner om zijn pik in haar te voelen dan zijn vingers, vingers waren te intiem.

We zijn er bijna. Jeanne schreeuwde boven het aanzwelende lawaai van het vallende water uit. De rotsschacht opende zich voor hen. Eva maakte zichzelf soepel en sterk, als een reptiel kroop ze door de spleet naar het felle licht en Jeanne. Hoe verder ze liepen, hoe sterker het geluid werd en eindelijk opende de schacht zich naar het licht. Eva knipperde. Ze stonden voor een rotsmeer, turkooisblauw en helder als glas. Om hen heen verhieven de rotsen zich, en via een uitstekende rots nog verder omhoog bulderde een waterval omlaag. Jeanne lachte zo

uitbundig dat je haar tandvlees kon zien, *voilà*, zei ze en ze zwaaide met haar armen, trots alsof ze het rotsmeer zelf geschapen had. Daar werd Eva week van, zalig. Juist op deze plek, voor het gedreun van de waterval, de abrupte val omlaag over de rotsen, daar was Eva bereid om alles te verraden.

Het bruiste in haar, de waterval, haar bloed, *Jeanne, wat gebeurt er toch?*

Maar Jeanne was al bezig met het uittrekken van haar harnas, ze hoorde haar niet. Eva bleef op de richel staan en zag hoe Jeanne een aanloop nam en sprong. Ze leek onoverwinnelijk, vond Eva. Als een zwaard doorboorde ze het oppervlak van het rotsmeer, haar lichaam was het wapen waarmee ze de overwinning zou behalen.

Even later kwam Jeanne weer boven. Ze jubelde toen ze weer lucht kreeg. Het was een jubelkreet die de gneis van de tijd doorboorde.

Eva wurmde zich uit haar korte broek en trok vervolgens haar onderbroek uit, wat viel er eigenlijk ook te verbergen. Pas later, toen ze op de rots lagen op te drogen, besepte ze dat Jeannes blik de moeilijkste plek was om haar te ontmoeten en compleet naakt zijn. Ze lagen met hun gezichten naar elkaar gericht. Eva worstelde met haar authenticiteit, ze zei *altijd* en slikte. Jeanne lag op haar zij, ze streek met een vinger over Eva's arm. *Altijd word ik achtervolgd door blikken*. Jeanne knikte: *Herkenbaar*, daarom draag ik een harnas, zei ze zonder het te zeggen. Eva snapte niet dat ze het nu pas inzag. Ze was